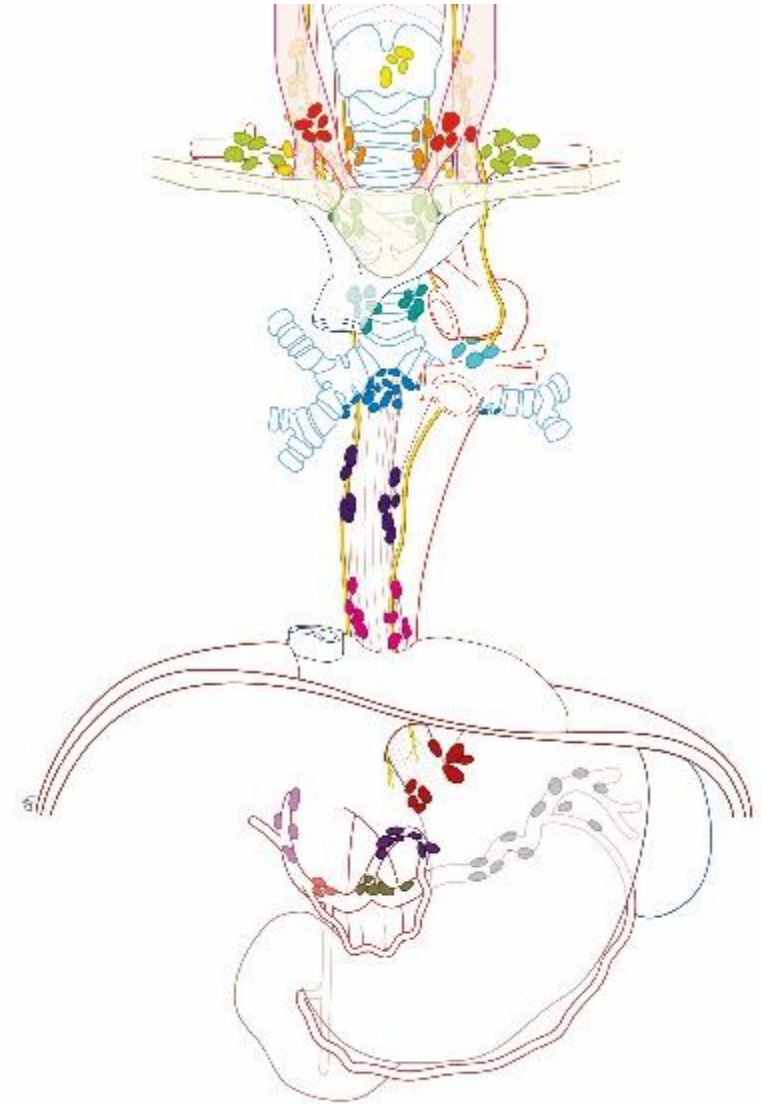

Meest voorkomende problemen na oesophagus- en maag chirurgie

Dr. Suzanne Gisbertz, chirurg

&

Loes Noteboom, verpleegkundig specialist

Inhoud

- Incidentie oesophagus- en maagcarcinoom
- Kwaliteit van leven na oesophagus- en maagoperatie
- Postoperatieve functionele klachten (oorzaak en behandeling)

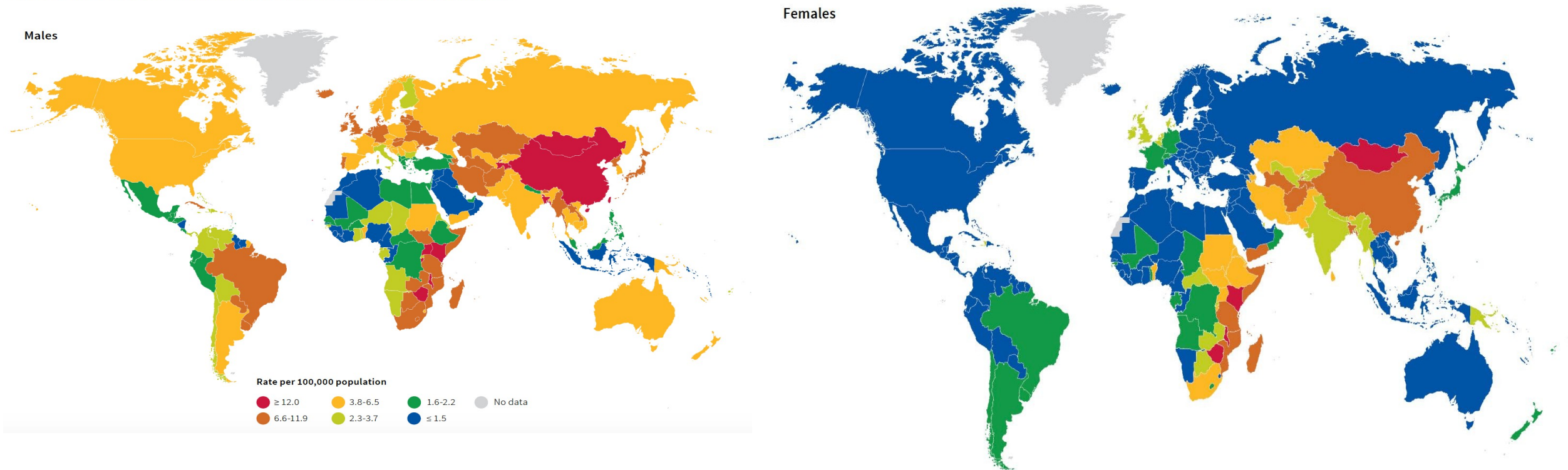

Incidentie oesophaguscarcinoom

Incidence esophageal cancer 2018 – Males

Incidence esophageal cancer 2018 – Females

Figure 10. International Variation in Esophageal Cancer Incidence Rates*, 2018

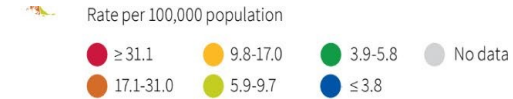

Incidentie maagcarcinoom

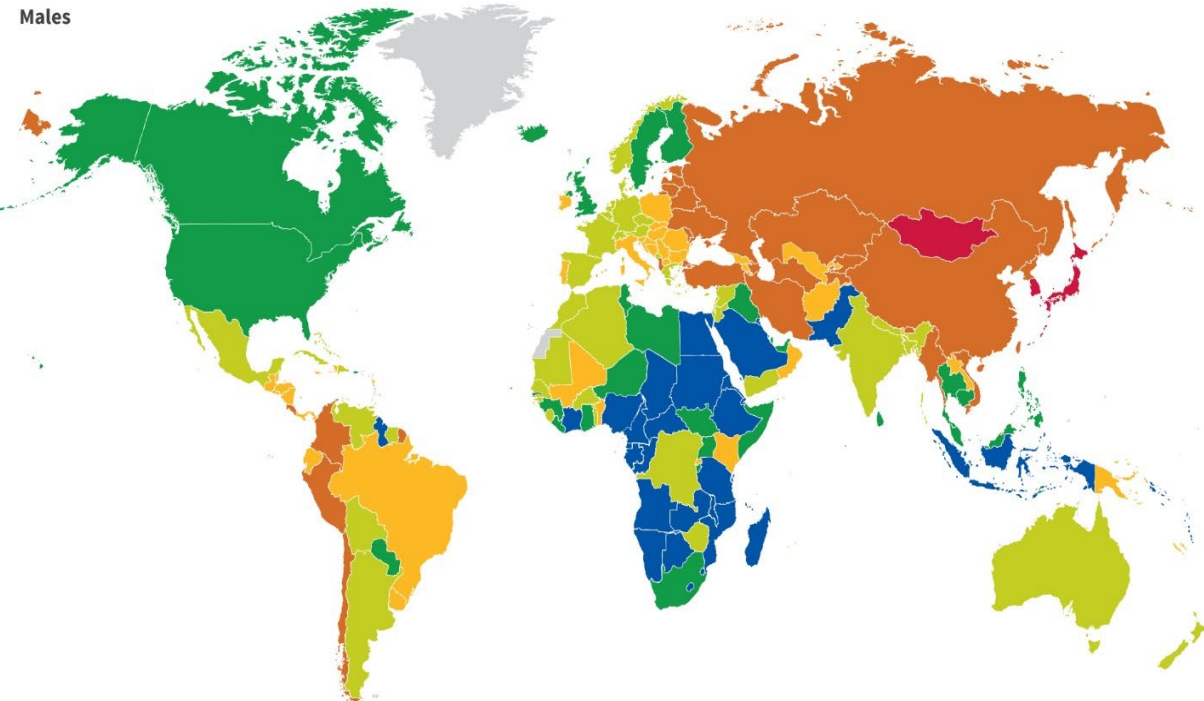
Incidence stomach cancer 2018 – Males

Incidence stomach cancer 2018 – Female

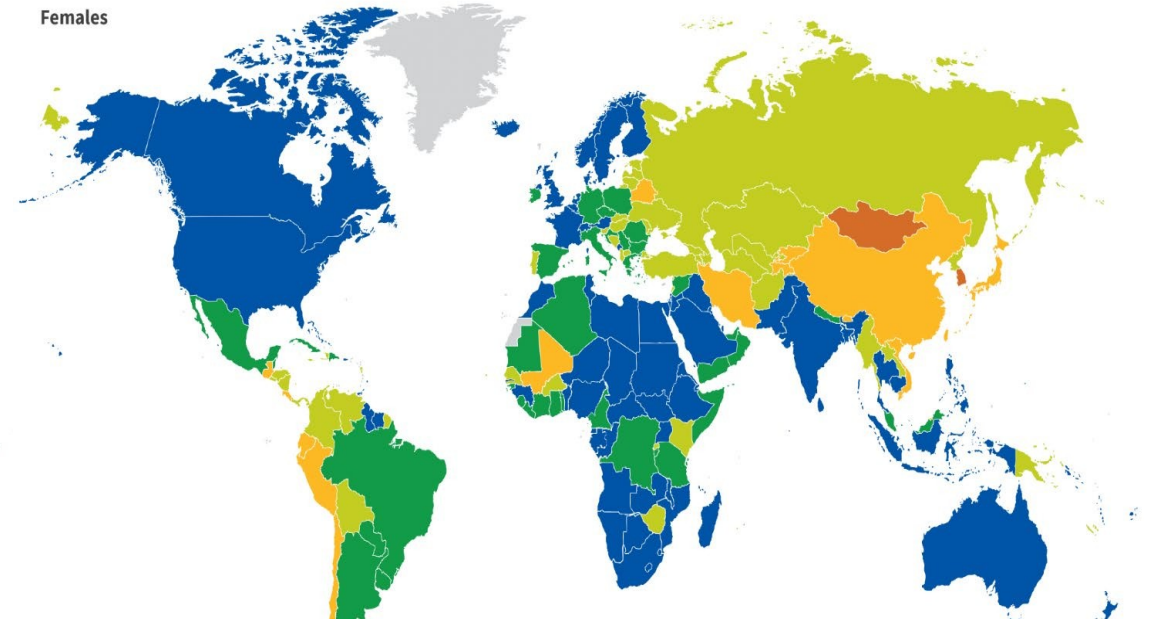
Figure 17. International Variation in Stomach Cancer Incidence Rates*, 2018

Males

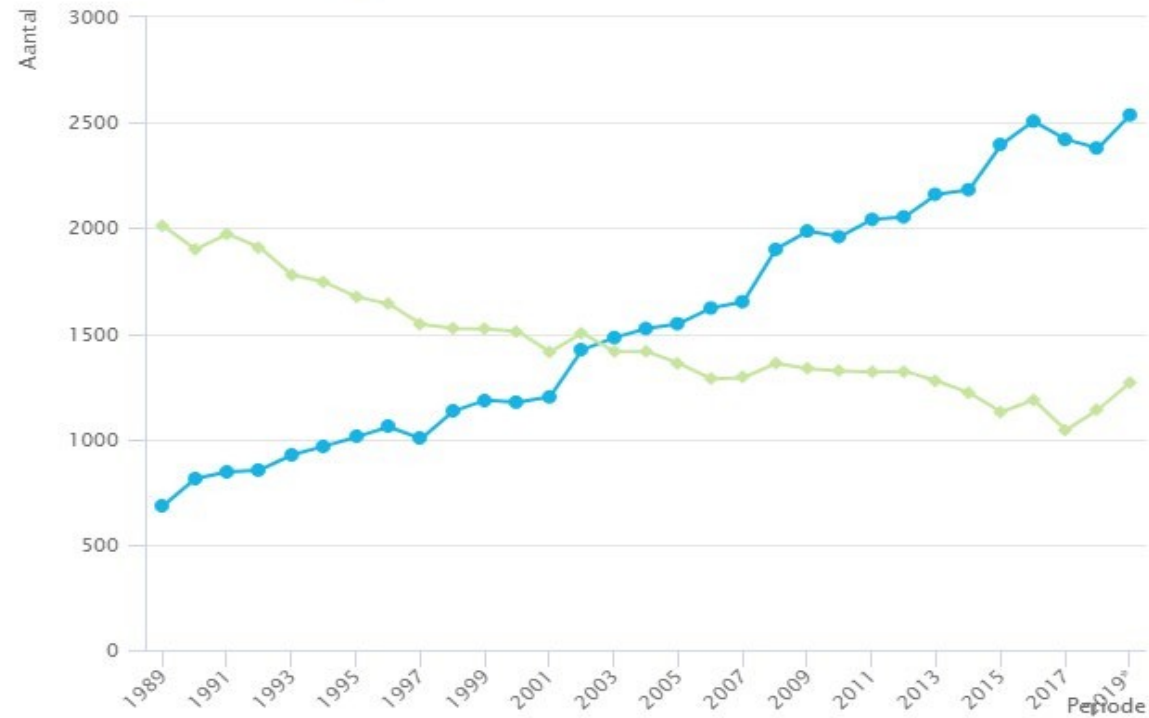

Females

Slokdarm- en maagkanker, Incidentie, Aantal

Kankersoort

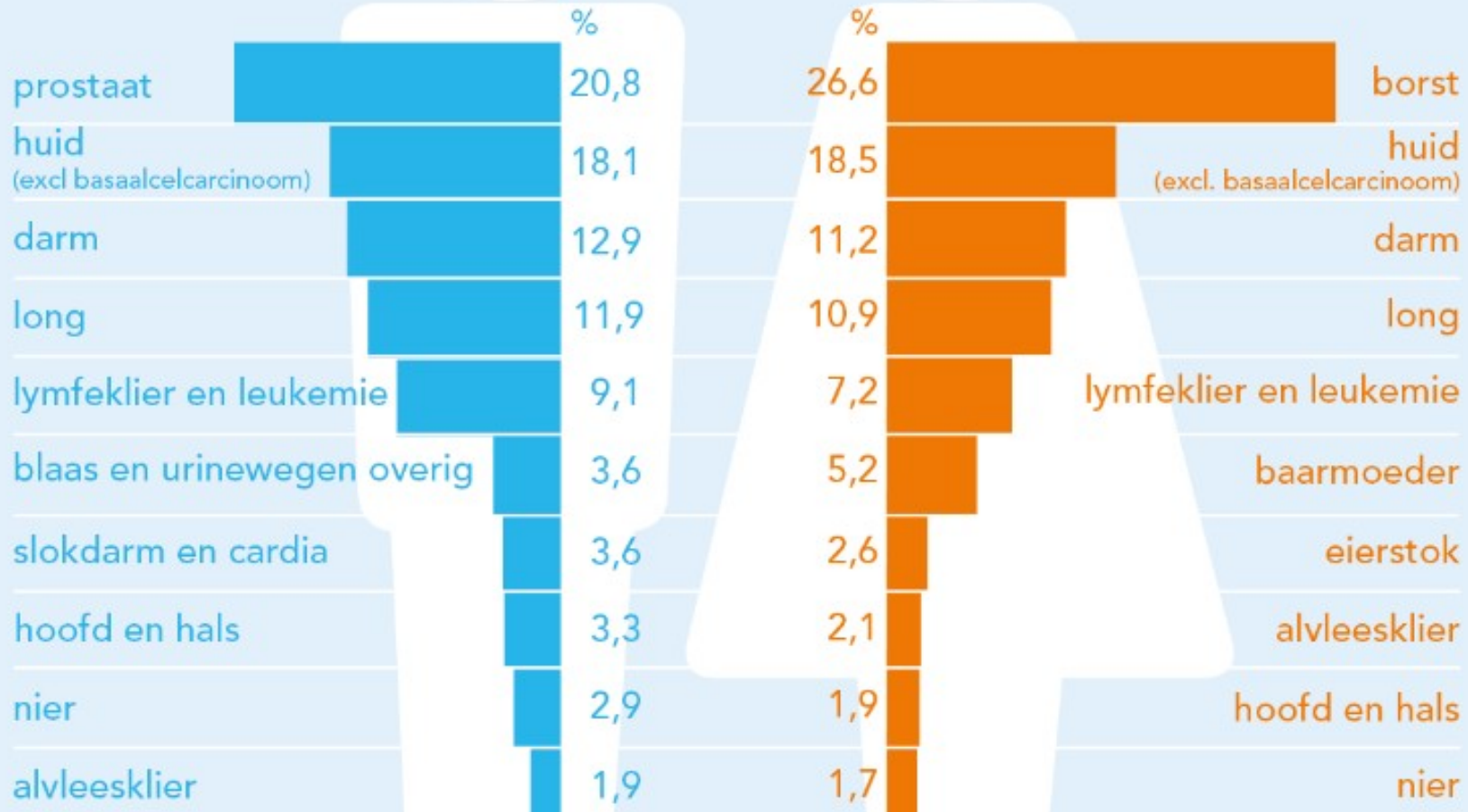
— Slokdarmkanker — Maagkanker (excl. cardiaanker)

NKR

Bron: NKR-cijfers / IKNL

meest voorkomende kankersoorten in 2018

6e-plaats

Kwaliteit van leven na een resectie

Vanaf 4 tot en met 12 maanden is de kwaliteit van leven verbeterd ten opzichte van het moment dat patiënt begon aan de behandeling. Bepaalde klachten kunnen blijven bestaan. Gemiddeld duurt het herstel en de revalidatie 9 maanden.

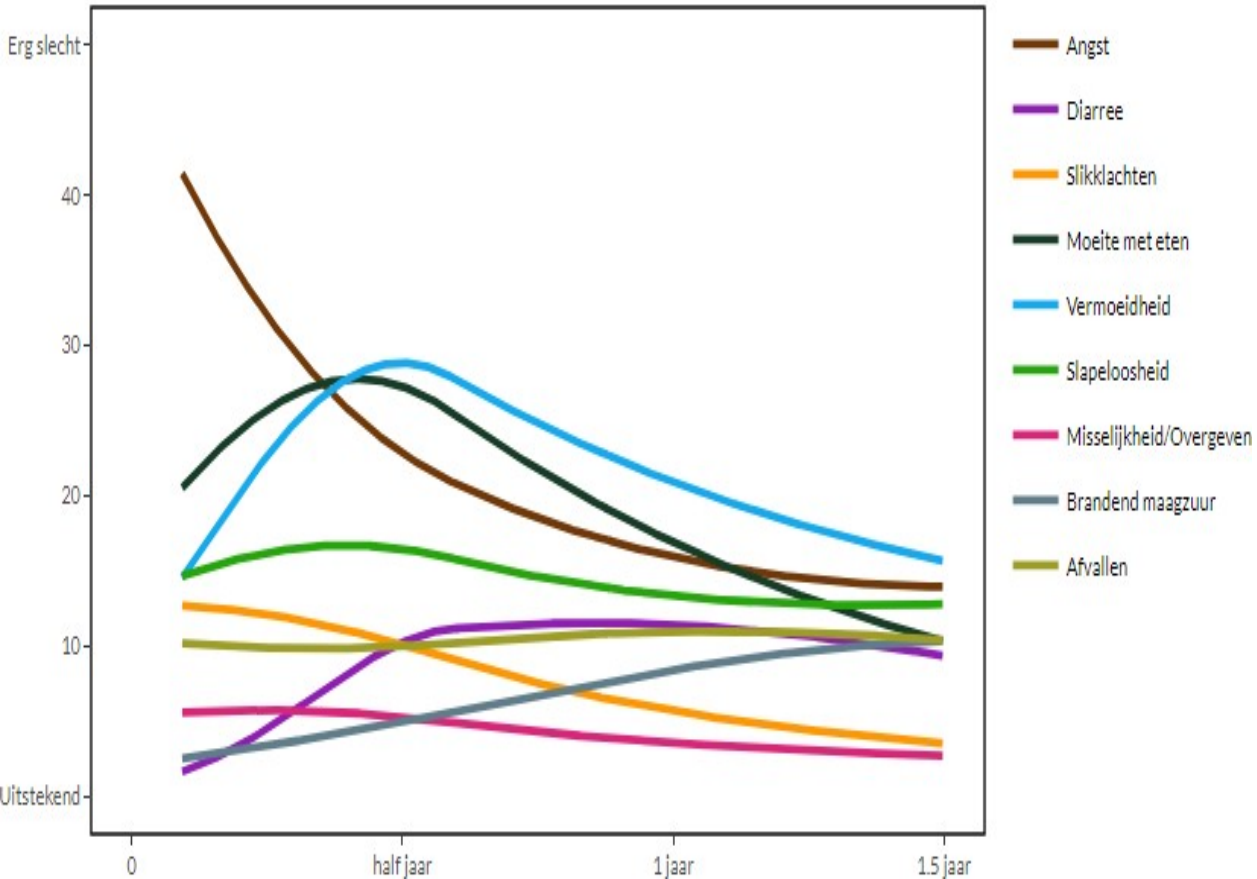
Vergelijkende studie oesophagus- met maagresectie voor patiënten met een junctietumor:

- Na 1 jaar minder frequent verslikken en hoesten bij patiënten na maagresectie
- Overige kwaliteit van leven parameters vergelijkbaar

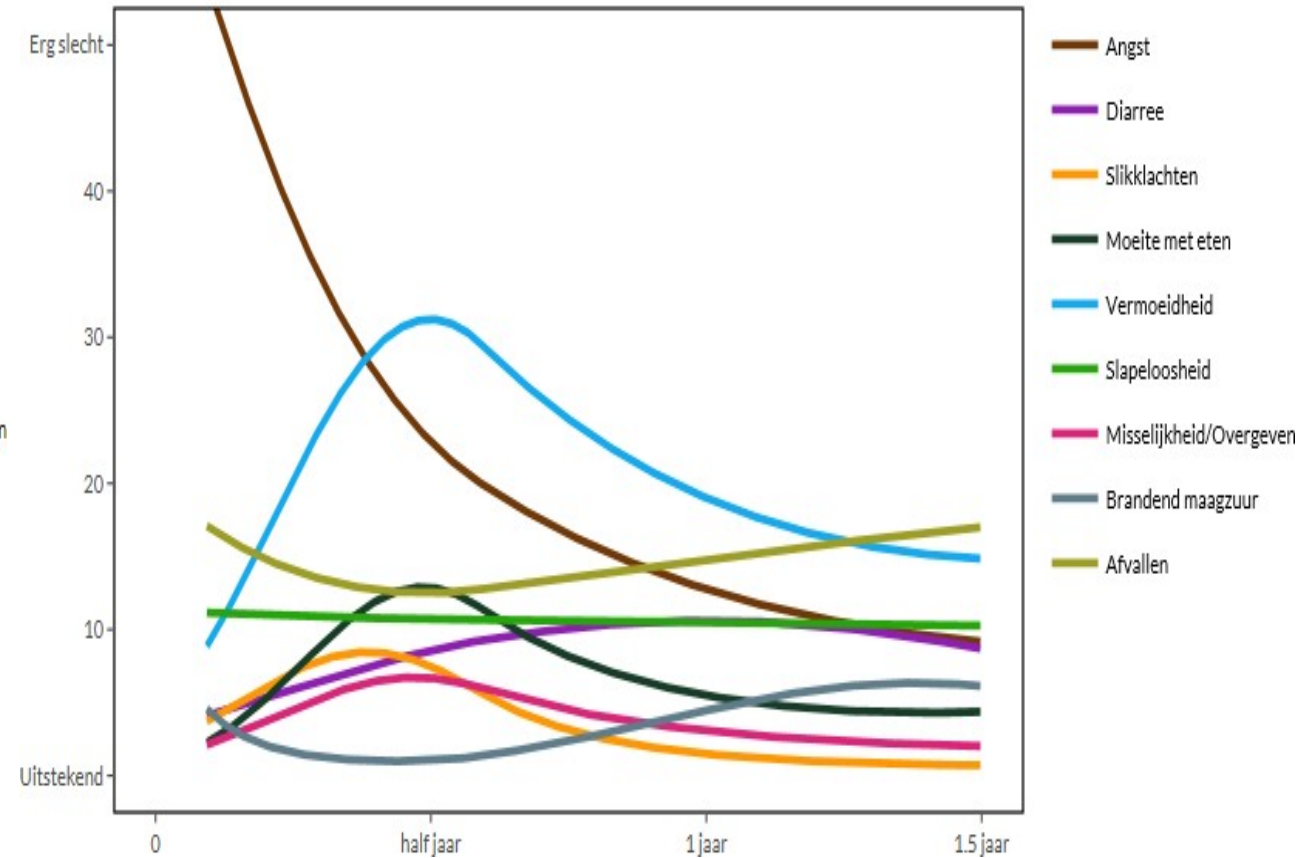
Oesophagus

Symptomen bij neoadjuvante chemoradiatie + resectie

Maag

Symptomen bij perioperatieve chemotherapie

Meest voorkomende functionele problemen

Oesophagus

- Dumping
- **Zuur & gallige reflux**
- Verstoorde vertering / vetontlasting
- Ondervoeding en gewichtsverlies
- Voedingsdeficiëntie
- **Vertraagde buismaagontlediging**
- Slaapproblemen

Maag

- Dumping
- Gallige reflux
- Verstoorde vertering / vetontlasting
- Ondervoeding en gewichtsverlies
- Voedingsdeficiëntie
- Slaapproblemen

Hebben jullie in je ziekenhuis vaste afspraken hoe je deze klachten behandelt?

- A. Ja, we hebben een richtlijn, protocol en/of afspraken gemaakt onderling (consensus)
- B. We hebben voor de meeste klachten duidelijke afspraken
- C. We hebben voor een paar klachten duidelijke afspraken
- D. Nee, we hebben geen onderlinge afspraken.
- E. Onbekend

Protocol functionele klachten

Functionele klachten na Upper-GI Chirurgie, Amsterdam UMC medisch protocol, Versie 1 December 2020

Doel

Het doel van dit protocol is richtlijnen te geven ten aanzien van functionele klachten na Upper-GI Chirurgie.

Toepassingsgebied

Dit protocol is van toepassing voor alle artsen, assistenten en verpleegkundig specialisten van de afdeling Heelkunde.

Verantwoordelijkheden en bevoegdheid

Versie: 1

Auteurs: Gisbertz, Chirurg, Straatman, arts-assistent chirurgie, Noteboom, de Vries en 't Hoen, verpleegkundig specialisten

Mede auteurs: RE. Pouw, MDL-arts

Geaccordeerd: Gisbertz?

Werkwijze

Inleiding

Na een oesophagusoperatie (lvor Lewis, Mc Kweon) of maagoperatie (subtotale of totale maagoperatie) krijgt men regelmatig te maken met patiënten die functionele klachten ervaren. Deze richtlijn is voor een eenduidige werkwijzen voor de diagnostiek en behandeling bij functionele klachten. Functionele klachten kunnen worden onderverdeeld en staan onderstaand beschreven:

1. Motiliteit
2. Zure reflux na oesophagusresectie
3. Galzuur / gallige reflux na maagresectie
4. Misselijkheid
5. Kramp bij dumping
6. Steatorroe
7. Diarree
8. Obstipatie
9. Hoesten

Overige postoperatieve problemen/klachten/symptomen na een Upper GI OK

Het is van belang bij het voorschrijven van medicatie om na 2 weken te evalueren.

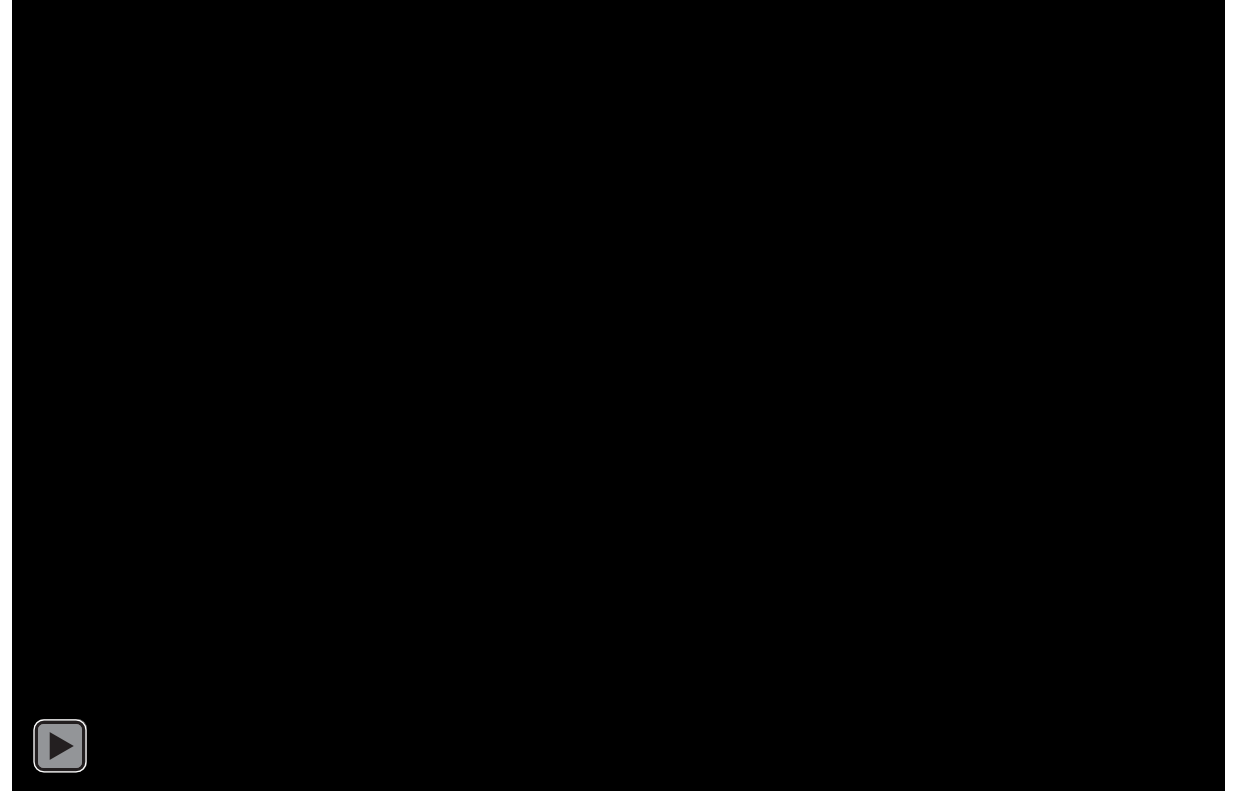
Reflux

Dhr Onvlee 59 jaar

Kreeg in februari 2018 diagnose slokdarmkanker.

Behandeling was neo-adjuvante chemoradiatie en oesophagusresectie welke gecompliceerd is door naadlekkage.

Gelukkig was er een spoedig herstel op wat lichte functionele klachten na.

Wat is het risico van reflux?

- A. Vitamine deficiëntie
- B. Aspiratie pneumonie & oesophagitis
- C. Naadstenose & Vitamine deficiëntie

Wat is het risico van reflux?

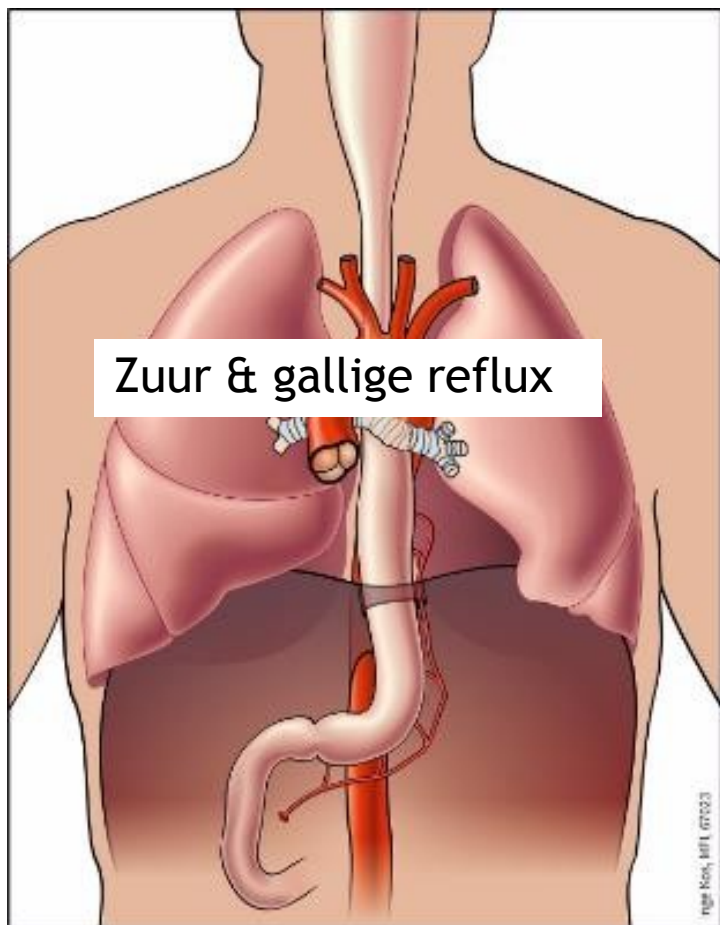
- **Antwoord B:**

Aspiratie pneumonie & oesophagitis

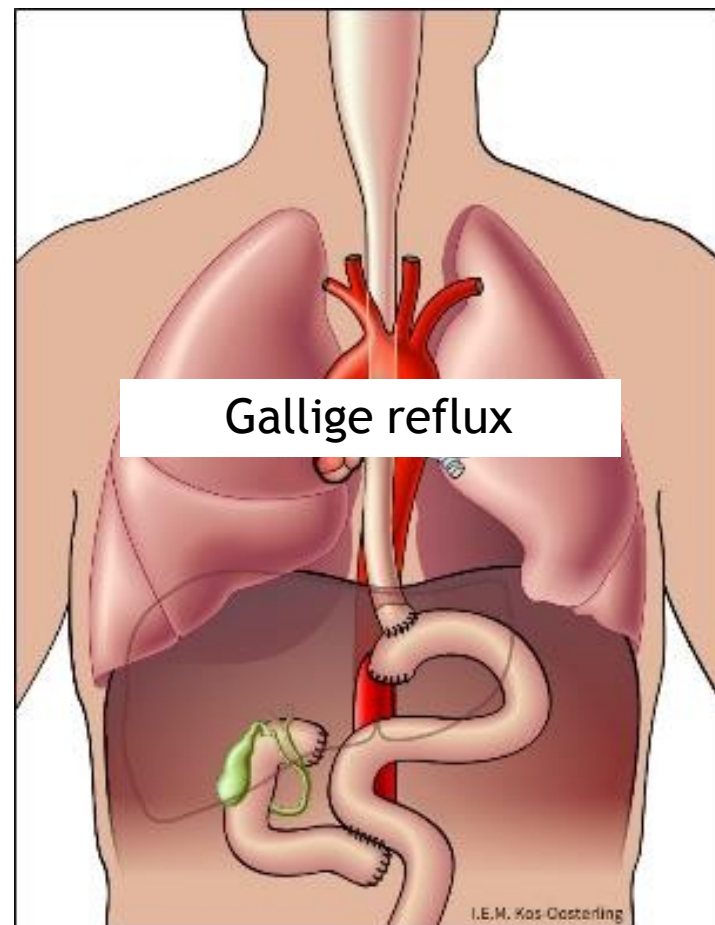

Oorzaak reflux

Oesophagusresectie

Maagresectie

Behandeling van zure reflux

Leefstijladviezen

- 30 graden anti-Trendelenburg, tijdens eten rechtop zitten, niet bukken na eten en niet te laat eten.

Medicatie

- Zuurremming met PPI, esomeprazol gaat de voorkeur naar uit. Bij doorbraak klachten ulcogant/sucralfaat.
- Alternatieven: 1ste keus alternatief: Gaviscon, 2de keus Maloox, 3de keus Antagel, 4de keus Gastilox, 5de keus Famotidine.
- H₂-receptorantagonist (Ranitidine) is uit de markt (op lange termijn kans op ontwikkeling van kanker). Rennie onvoldoende werkzaam is neutraliserend.

Galzuur/gallige reflux na maagresectie

Leefstijladviezen

- 30 graden anti-Trendelenburg, tijdens eten rechtop zitten, niet bukken na eten en niet te laat eten.

Medicatie

- 1ste keus ulcogant/sucralfaat, 2de keus questran, 3de keus Ursochol, Ursofalk

Wat is (meest voorkomende) oorzaak van vertraagde buismaagontlediging?

- A. Pylorusspasme
- B. Motiliteitsstoornis van de buismaag
- C. Beiden antwoorden mogelijk

Wat is (meest voorkomende) oorzaak van vertraagde buismaagontleding?

•Antwoord: C

Buismaagontledigingsstoornis

Snelle buismaagontleding

- Nervus vagus resectie →

De pylorus staat volledig open waardoor voedsel en vocht snel passeert waardoor dumpingklachten ontstaan

Vertraagde buismaagontleding

- Nervus vagus resectie →

Spasme van de pylorus en verminderde motiliteit van de buismaag

Differentiaal diagnose →

- Herniatie van het colon
- Naadstenose

Behandeling van vertraagde buismaagontledigingsstoornis

Leefstijladviezen:

- Kleine hoeveelheden per keer eten verspreid over de dag, evt. vloeibaar dieet.

Behandeling:

- 1ste keus domperidon, indien geen effect dan erythromycine. Indien QT-interval verlengd metoclopramide.

Diagnostiek:

- Geen effect van domperidon en erythromycine
- Slikvideo ter beoordeling pylorusspasme. Indien naadstenose dan overweeg gastroscopie + dilatatie ^{1 2}

¹ Mertens AC, Treatment of early postoperative delayed gastric emptying after esophagectomy with gastric tube reconstruction using pneumatic pyloric dilation, 2018

² Konradsson M, Diagnostic criteria and symptom grading for delayed gastric conduit emptying after esophagectomy for cancer: International expert consensus based on a modified Delphi process, 2020

Wat is (meest voorkomende) oorzaak van diarree na maag en/of oesophagusresectie?

- A. Steatorroe & dumping
- B. Virus & bacterie
- C. Te veel zakjes movicolon & Creon

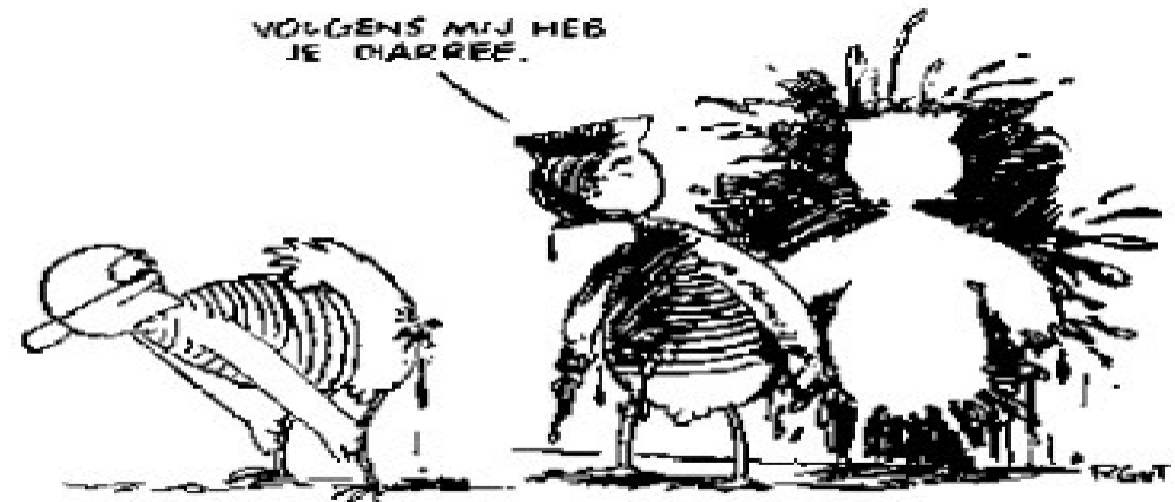
Wat is oorzaak van diarree?

Antwoord:

A

Steatorroe & dumping

FOKKE & SUKKE
STELLEN VLOT DE
DIAGNOSE

Steatorroe

Oorzaak:

- Exocriene pancreasinsufficiëntie door anatomische verandering en/of doornemen van nervus vagus → pancreasenzym tekort

Behandeling:

- 1ste keus Creon, indien bijwerkingen van obstipatie en diarree dan Panzytrat.
- Bij uitblijvend resultaat na 2 weken dosering verhogen.
- Indien geen effect dan andere oorzaak diarree uitsluiten of behandelen
- Of Loperamide (symptoombestrijding), Questran, Metamucil
- Rifaximin op proef en verwijs patiënt naar poli MDL voor verdere diagnostiek voor malabsorptie.

Dumping

Dhr Onvlee 59 jaar

Kreeg in februari 2018 diagnose slokdarmkanker.

Behandeling was neo-adjuvante chemoradiatie en oesophagusresectie welke gecompliceerd is door naadlekkage.

Gelukkig was er een spoedig herstel op wat licht functionele klachten na.

Wat is dumping?

- A. Atypische klachten doordat patiënt 'gedumpt' is door zijn of haar partner
- B. Het eten en drinken wordt te snel gedumpt in de dunne darm
- C. Neerslachtig gevoel na grote en complexe operatie
- D. Maagklachten door het eten van te veel dumplings

Wat is dumping?

•Antwoord: B

Het eten en drinken wordt te snel gedumpt in de dunne darm

Dumping

Vroege dumping

Opgeblazen vol gevoel, buikpijn, darmkrampen, diarree, zwaktegevoel, duizeligheid, hartkloppingen en suf gevoel

Late dumping

Symptomen van hypoglykemie: transpireren, trillen, zich slap voelen, concentratiestoornissen, verwardheid en honger of geeuwhonger.

Voedingsadvies bij dumping

Vroege en late dumpingsklachten

- Goed kauwen, rustig eten
- Kleine frequente maaltijden verspreid over de dag
- Vochtgebruik bij vaste voeding beperken

Late dumpingsklachten

- Extra attentie bij producten met veel snel opneembare suikers
- Zure melkproducten

Risico op deficiënties

- Vitamine B12
 - IJzer
 - Vitamine D en calcium
 - Zink
-
- Jaarlijks lab controle en zo nodig suppletie

THE

TAKE-HOME MESSAGE

Vragen?

